

Espira Kystad Gård Barnehage
Kystad alle 25A

N-7024 TRONDHEIM

Vår saksbehandler
Tonje Liseth Rødsjø

Vår ref.
19 /4464/614/A10/&58/
oppgis ved alle henv.

Deres ref.

Dato
25.06.2019

Espira Kystad Gård barnehage - rapport fra tilsyn etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. - varsel om pålegg

Miljøenheten gjennomførte 7. mai 2019 tilsyn ved Espira Kystad Gård barnehage. Formålet med tilsynet var å vurdere hvordan barnehagen ivaretar barnas helse, miljø og sikkerhet (jf. forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. av 01.12.1995).

1. Sammendrag

Espira Kystad Gård barnehage har delvis etablert et internkontrollsystem med skriftlige rutiner for å ivareta barnas helse, miljø og sikkerhet. Barnehagen kunne ved tilsynet legge frem noe dokumentasjon på gjennomførte risikovurderinger som grunnlag for etablerte sikkerhetsrutiner. Risikovurderingene bør revideres med konkretiserte beskrivelser, der restrisiko vurderes når tiltak er tatt i betraktning. Vårt inntrykk er at barnehagen har vurdert noen risikoforhold i barnehagen, men at det er nødvendig med flere. Barnehagen har ikke utarbeidet en fullstendig og kjent beredskapsplan. Sjekkliste for inne- og uteområder er for generelle, og det er behov for en revidering der viktige kontrollpunkter og tidspunkt for kontroller fastsettes.

Det er ikke søkt godkjenning for bruk av barnehageavdelinger i sokkel i tilbygg og i 2.etg. i hovedbygg, tidligere administrasjon.

Ved befaring i barnehagen ble det avdekket sikkerhetsmessige forhold som barnehagen må vurdere nærmere. I tillegg ble det observert teknisk støy fra varmpumpe på uteområdet ved avdeling Prunus i sokkel i tilbygg. Vi ber derfor, om dokumentasjon på lydnivå fra varmpumpe. Videre ble det observert utett støyskjerm.

Det ble funnet fem avvik ved tilsynet:

Avvik 1: Espira Kystad Gård barnehage kan ikke i tilstrekkelig grad dokumentere å ha risikovurdert forhold som har betydning for barns sikkerhet.

Avvik 2: Barnehagen har ikke utarbeidet en tilfredsstillende beredskapsplan som er kjent av ansatte.

Avvik 3: Befaringen påpekte sikkerhetsmangler innendørs. Rutiner for kontroll av sikkerhet fanger ikke i tilstrekkelig grad opp risikoforhold.

Avvik 4: Det er ikke søkt godkjenning for bruk av barnehageavdelinger i sokkel i tilbygg og i 2.etg i hovedbygg, tidligere administrasjon.

Avvik 5: Lydforholdene på uteområdet utenfor avdeling Prunus i sokkel i tilbygg er ikke tilfredsstillende.

Frist for uttalelse til varsel om pålegg er 12.07.2019

Denne tilsynsrapporten er et varsel om at vi vurderer å gi virksomheten pålegg om retting. Dersom dere mener at beskrivelsen i denne rapporten ikke er korrekt eller har kommentarer til pålegg og frister som vi varsler her, ber vi om skriftlig tilbakemelding om dette innen **12.07.2019**. Etter dette vil vi fatte pålegg om retting. Dere vil motta et eget brev om den videre oppfølgingen.

Frist for retting av avvik vil bli satt til 01.10.2019

2. Beskrivelse av Espira Kystad Gård barnehage

Espira Kystad Gård barnehage eies av Espira, og består av fem avdelinger med til sammen 117 barn.

3. Reviderte områder og funn

Tilsynet ble gjennomført som tematilsyn med hovedvekt på dokumentasjon av risikovurderinger gjennomført for å ivareta barns sikkerhet (jf. §§ 7 og 14) og internkontroll og avvikshåndtering (jf. § 4).

Tilsynet ble gjennomført ved intervju og gjennomgang av dokumentasjon med ledelsen, intervju av to ansatte fra hver sin avdeling, samt befaring av lokaler og uteområder.

Dokumentasjon fremlagt ved tilsynet

- Årshjul for HMS
- Oversikt over viktige rutiner ved barnehagen
- Espiras veileder for hygiene og sikkerhet utendørs
- Sjekkliste for innemiljø
- Rutiner for smittevern og hygiene
- Rutiner for ulykker, samt eksempel på avviksskjema

- Risikovurdering for tur til Kystadskogen, samt generelle rutiner for turer med turskjema
- Risikovurdering for uteområdet, samt rutiner for å ivareta barns sikkerhet på uteområdet
- Risikovurderinger og rutiner for bruk av verktøy

Deltakere ved tilsynet

Roger Karlsen, enhetsleder Espira Kystad Gård barnehage

Marit Steen, fagkoordinator

Hege Gundersen, assistent

Marianne Gangås, pedagogisk leder

Bente Løvlie Høier, sjefingeniør Miljøenheten

Elin Grønvold Aunet, rådgiver Miljøenheten

Tonje Liseth Rødsjø, rådgiver Miljøenheten

3.1 Har barnehagene tilstrekkelig oversikt over risikoforhold?

Avvik 1: Espira Kystad Gård barnehage kan ikke i tilstrekkelig grad dokumentere å ha risikovurdert forhold som har betydning for barns sikkerhet.

Barnehagene må gjennomføre og dokumentere risikovurderinger av flere situasjoner og aktiviteter som kan utgjøre fare for barnas sikkerhet. Dette innebærer en systematisk kartlegging, vurdering av risiko og beskrivelse av tiltak for å redusere risikoen. Risikovurderingene skal legges ved i tilbakemeldingen til Miljøenheten.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. §§ 4 Ansvar. Internkontroll, 7 Generelle krav og 14 Sikkerhet og helsemessig beredskap.

Observasjon

Ledelsen og personalet beskriver at de har jobbet med å vurdere risikoforhold i barnehagen i fellesskap. Dagens praksis er nedskrevet som rutiner og samlet i permer, etter at det tidligere IK-systemet gikk tapt i forbindelse med overgang til ny eier. Ansatte signerer at de har lest risikovurderinger. Barnehagen kan dokumentere noen risikovurderinger med tilhørende rutiner.

Vurdering

Dette tilsynet omhandler risikovurderinger og rutiner som skal ivareta barnas sikkerhet. Veileder til forskriften, "Miljø og helse i barnehagen", sier at barnehagen skal gjennomføre risikovurderinger av forhold som omfattes av forskriften og som kan ha betydning for barnas helse og miljø (§ 7). I henhold til formålsparagrafen i Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler, innebærer dette systematisk forebygging av sykdom og skade, så vel som rutiner for å håndtere hendelser.

Ved angivelse av risiko har man ikke lagt til grunn gjeldende rutiner. Dette gjør at risiko for flere hendelser er angitt som høy, selv om eksisterende tiltak skulle redusere sannsynlighet. Det er derfor nødvendig med revidering og av risikovurderingene. Videre foreligger det ikke tilstrekkelige vurderinger av risikoforhold i barnehagen som har betydning for barns helse og sikkerhet, samt rutiner tilpasset disse. Risikovurderinger som må gjøres er eksempelvis mulige hendelser som kvelning eller fall fra vogn i forbindelse med soving og hvile, kvelning eller allergisk reaksjon ved matsituasjon, og barn som forsvinner i forbindelse med hente/bringe- situasjon.

Barnehagene må på en mer systematisk og detaljert måte enn til nå, gjøre en kartlegging av uønskede hendelser som kan skje i barnehagen. Basert på identifiseringen av ulike risikoforhold må barnehagen revidere risikovurderingene og tilhørende rutinebeskrivelser for å oppnå en adekvat og akseptabel sluttrisiko. Risikovurderinger og rutinebeskrivelser skal dokumenteres skriftlig.

Miljøenheten påpeker at det ikke er hensikten at barnehagen skal risikovurdere enhver hendelse på ethvert sted, men holde fokuset på de relevante farene som medfører høyest risiko i den daglige driften. Dersom dette er et systematisk og godt arbeid, vil det kunne overføres til en rekke andre forhold som ikke er risikovurdert. Risikovurderingen må oppdateres hver gang forutsetningene som lå til grunn for vurderingene er endret.

3.2. Driver barnehagen systematisk internkontroll som forebygger ulykker og skader?

Merknad 1: Barnehagens rutiner for å ivareta barns sikkerhet bør i større grad skriftliggjøres.

Merknad 2: Barnehagen bør utforme en mer detaljert sjekkliste for uteområdet tilpasset forholdene og de enkelte lekemuligheter i barnehagen.

Observasjon

Espira overtok barnehagen i desember 2017, og ny styrer startet i mai 2018. Barnehagen har i overgangsfasen vært uten styrer og har hatt en usystematisk internkontroll. Nåværende styrer har siden sin start jobbet med å utarbeide og etablere et nytt internkontrollsystem. Gjeldende rutiner/praksis er samlet i permer for de enkelte avdelingene, der barnehagens ledelse har brukt den tidligere veilederen til forskriften ved etablering av dette systemet. BarnNett benyttes som IT-løsning pr. i dag, men ifølge styrer har Espira etter hvert valgt å gå bort fra denne. I påvente av en annen digital løsning oppbevares barnehagens internkontrollsystem i papirform. Årshjul benyttes for å sikre systematisk gjennomgang av rutiner.

Avvik meldes på papirskjema med kopi i avdelingsperm. Småskader noteres også, og legges i samme perm. Personalet gjør også styrer oppmerksom på forhold som må rettes pr. mail eller sms, der styrer deretter melder fra til vaktmester etc. samt registrerer i Famac (Espiras avvikssystem?).

Barnehagen utfører daglig sjekk av uteområdet. Lekeplasskontroller utføres av eksternt firma og avvik registreres i Famac. Barnehagen benytter en sjekkliste for vernerunder.

Vurdering:

Vårt inntrykk er at barnehagen har gode rutiner og en enhetlig praksis for å forebygge uønskede situasjoner. Ansatte har god kjennskap til rutiner, og kvitterer for utarbeidelse og gjennomgang av risikovurderinger og rutiner.

Vår vurdering er at barnehagen har et tilfredsstillende avvikssystem. Vi gjør oppmerksom på at alvorlige hendelser skal meldes Miljøenheten.

Sjekklister som brukes ved kontroll av utelekeområdet og innelekeområdet er for lite detaljert til å dokumentere hvilke forhold som er vurdert.

Vi anbefaler å gjøre en revidering av sjekklister, der kontrollpunktene er bedre tilpasset de lokale forholdene. Det bør også gjøres en vurdering av hvilke forhold i barnehagen som bør sjekkes daglig, ukentlig, månedlig osv. Vi anbefaler barnehagen å rette en henvendelse til firmaet som gjennomfører lekeplasskontroll til å bistå med å fastsette viktige kontrollpunkt på uteområdet.

3.3. Blir ulykkes- og faresituasjoner i barnehagen håndtert på en tilfredsstillende måte?

Avvik 3: Barnehagen har ikke utarbeidet en tilfredsstillende beredskapsplan som er kjent av ansatte.

Barnehagen må vurdere risikoen for ulike alvorlige hendelser, og planlegge rutiner for beredskap for sin virksomhet i en beredskapsplan. Beredskapsplanen skal beskrive hvordan alvorlige hendelser skal håndteres, og skal inngå som en del av internkontrollsystemet ved virksomheten. Barnehagen er ansvarlig for at beredskapsplanen gjøres kjent blant samtlige ansatte, og at den gjennomgås og revideres årlig og ellers etter behov.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. §§ 4 Ansvar. Internkontroll og 14 Sikkerhet og helsemessig beredskap

Observasjon:

Barnehagen kunne ikke ved tilsynsbesøket dokumentere en beredskapsplan for alvorlige hendelser som skyting, dødsfall blant barn eller ansatte, sykdomsepidemier, bortfall av vann og avløp osv. Ledelsen viste til at de har noen rutiner inne på "Styrerassistenten", men dette er ikke gjort kjent for (alle) ansatte. Barnehagen har brannvernrutiner, og gjennomfører en varslet og en uvarslet brannøvelse årlig. Barnehagen øver ikke på andre beredskapshendelser.

Vurdering:

Forskriftens § 14 Sikkerhet og helsemessig beredskap angir at "Virksomheten skal ha rutiner og utstyr for håndtering av ulykkes og faresituasjoner". God praksis forutsetter at barnehagen har oppdatert beredskapsplan, varslingsrutiner, samt rutiner og utstyr for håndtering av ulykkes- og faresituasjoner (jf. veilederen til forskriften "Miljø og helse i barnehagen").

Espira Kystad Gård barnehage må utarbeide en beredskapsplan. Denne skal være tydelig og tilpasses lokale forhold. Vi viser til Utdanningsdirektoratets veileder "Alvorlige hendelser i barnehager og utdanningssituasjoner". Det er avgjørende at beredskapsplanen og tiltakskort gjøres kjent for samtlige ansatte og gjennomgås regelmessig for å sikre tilfredsstillende håndtering av krisesituasjoner. I henhold til forskriften bør det gjennomføres øvelser på beredskapshendelser. Dette kan eksempelvis gjøres med fullskalaøvelser, gjerne på "ubeleilige" tidspunkt, eller diskusjon av ulike scenario. Dette er en effektiv måte for ansatte å bli gjort kjent med barnehagens beredskap på, samtidig som en vil kunne vurdere om planen er tilstrekkelig og fungere i en krisesituasjon.

3.4 Sikkerhetsforhold påpekt ved befaring av lokaler og uteområder

Avvik 4: Befaringen påpekte sikkerhetsmangler innendørs. Rutiner for kontroll av sikkerhet fanger ikke i tilstrekkelig grad opp risikoforhold.

Det må gjennomføres en kontroll innendørs der sikkerhetspunkter kontrolleres. Det må iverksettes nødvendige tiltak for å redusere risiko for barneulykker. Beskrivelse av gjennomgåtte kontrollpunkter og eventuelle tiltak skal sendes Miljøenheten.

Avviket er hjemlet i Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 14.

Observasjon

Ved befaring av barnehagen observerte vi flere punkter innendørs som kan utgjøre en sikkerhetsrisiko for barn:

- Mangel på skoldesperre på stellebenk (avd. Fraxinus)
- Ustabile høye trådhyller på stellerom (avd. Fraxinus)
- Snoroppheng i garderobe (avd. Fraxinus)
- Høye reoler med ustødige gjenstander plassert høyt (avd. Fraxinus)
- Brukte gjenstander fra ReMida som benyttes som leker er ikke risikovurdert

Vurdering

Forholdene vi observerte på befaringen utgjør potensielle farer for barn. Snorer, ustabile hyller og gjenstander plassert høyt vil kunne utgjøre skade for barn. Kranen på stellebenken på badet er tilgjengelig for barn som ligger på stellebordet. Det er dessuten plassert en trapp ved stellebenken, som gjør kranen tilgjengelig også for andre barn. Barns hud er tynnere og mer ømfintlig enn voksnes, og vannkraner som er tilgjengelig for barn skal derfor skåldesikres (maks temperatur 38 °C ihht. til teknisk forskrift). Videre var brukte elektroniske gjenstander som et tastatur og en pc-mus tatt i bruk som leker, og var ikke risikovurdert. Elektrisk avfall er risikoavfall, og vil kunne avgitte tungmetaller ved kontakt med spytt dersom barna spiser på disse. Gjenstander med små deler som dette kan dessuten føre til kvelningsulykker. Vi gjør også oppmerksom på at gjenstander som kan puttes i munnen av barn skal rengjøres regelmessig på lik linje med andre leker.

Forskriftens § 14 Sikkerhet og helsemessig beredskap sier at barnehager skal planlegges og drives slik at skader og ulykker forebygges, og slik at eventuelle uønskede hendelser får så begrensede skadelige konsekvenser som mulig. For flere av punktene vil tiltak kunne redusere risikoen for at det oppstår skader. Det forventes at barnehagen foretar en vurdering av forhold som ovennevnte, der barnas helse og sikkerhet er særlig utsatt.

3.5 Andre forhold - godkjenninger

Avvik 4: Det er ikke søkt godkjenning for bruk av barnehageavdelinger i sokkel i tilbygg og i 2.etg i hovedbygg, tidligere administrasjon.

Barnehagen må søke om godkjenning av lokaler som benyttes til barnehageavdelinger i sokkel i tilbygg og i 2.etg i hovedbygg, tidligere administrasjon. Søknaden skal inneholde beskrivelse av endringer, søknadsskjema og dokumentasjon på hvordan virksomheten skal planlegges, etableres, drives og videreutvikles i henhold til forskriftens bestemmelser.

Avvikene er hjemlet i Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler § 6.

Observasjon

Barnehagen informerte ved tilsynet om at de har tatt i bruk lokaler uten godkjenning etter forskriften. Dette gjelder lokaler som tidligere var administrasjon i 2. etasje i hovedbygget og som nå brukes som barnehageavdeling.

Befaringen viste at barnehagen har etablert barnehageavdeling i verksted i sokkeletasje i nybygget. Lokalene brukes av avdeling Prunus. Det ble oppgitt at dette er en friluftsavdeling. Disse lokalene er ikke tidligere vurdert etter Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler. Ved søknad om plangodkjenning i 2012 ble disse lokalene betegnet om "verksted", og ble heller ikke vurdert av miljøenheten som ordinære barnehagelokaler ved befaring i januar 2014.

Vurdering

Lokaler som benyttes til barnehageavdelinger skal være godkjent etter Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler. Viser til forskriftens § 6 og veileder "Miljø og helse i barnehagen". Ved innsending av søknad om godkjenning ber vi om at Miljøenhetens søknadsskjema benyttes, se denne siden <https://www.trondheim.kommune.no/aktuelt/utvalgt/andre-omrader/folkehelse/godkjenning-av-barnehager-og-skoler/>

3.6 Andre forhold - lydforhold

Lydforhold

Avvik 5: Lydforholdene på uteområdet utenfor avdeling Prunus i sokkel i tilbygg er ikke tilfredsstillende.

Barnehagen må sikre og dokumentere ved lydmålinger at lydnivå fra varmpumpe tilfredsstiller krav i NS 8175. I tilbakemeldingen til Miljøenheten skal dere beskrive måleresultater og evt. tiltak som er utført, og rapport fra støymålingene skal legges ved.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 21 Lydforhold.

Observasjon

Under befaringen av barnehagen observerte vi tydelig støy fra varmpumpe utendørs ved avdeling Prunus i sokkel i tilbygg. Dette er en del av barnas utendørs oppholdsareal.

Ved tilsynet observerte vi at det var boret flere hull i støyskjermen.

Vurdering

Forskriftens § 21 sier at "Virksomhetens lokaler og uteområde skal ha tilfredsstillende lydforhold." Støynivået som ble observert indikerer såpass sterkt at lydforholdene på deler av uteområdet til barnehagen ikke tilfredsstiller krav til tekniske installasjoner gitt i NS 8175. Støy oppleves som slitsomt, og kan derfor medvirke til stress og helseplager over tid, selv om støyen i seg selv ikke er så høy at den gir hørselsskade. Det må gjøres tiltak og lydmålinger som dokumenterer at lydnivået er tilfredsstillende. Målingene og dokumentasjonen skal tilfredsstille Miljøenhetens retningslinjer for orienterende målinger av byggteknisk lyd (Se vedlegg).

Støyskjerm var en forutsetning for godkjenningen. Ved tilsynet observerte vi at det var boret flere hull i støyskjermen, som vil redusere effekten. Vi kan ikke ut fra befaringen fastslå hva reduksjonen av den støydempende effekten er, men vi anbefaler at barnehagen tetter hullene for å oppnå optimal støydemping.

Med hilsen
TRONDHEIM KOMMUNE

Silje Salomonsen
konstituert miljøsjef

Tonje Liseth Rødsjø
rådgiver

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Vedlegg: Retningslinjer for orienterende lydmålinger

Kopi med/uten vedlegg:
Trondheim kommune, Fagenhet for oppvekst og utdanning